Tanzimat Edebiyatı

1. (I) Tanzimat Fermanı'nın ilanından (1839) sonra siyasi ve sosyal alanda görülen Batı kaynaklı değişme ve gelişmeler şiire de yansır. (II) Şinasi'nin 1859'da Fransızcadan çevirdiği şiirleri yayımladığı "Tercüme-i Manzume" adlı eserini, sonraki yıllarda özellikle Fransız şairlerden yapılan başka çeviriler izler. (III) Bu eserler aracılığıyla şiir türü, Türk edebiyatında boy vermeye başlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde bilgi yanlışı yoktur?

A) Yalnız I. B) Yalnız III. C) I ve II. D) II ve III. E) I, II ve III.

2. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat edebiyatının birinci dönemine ait bir özellik değildir?

A) İçerikten çok ahenk unsurlarına önem verilmiştir.
B) "Sanat, toplum içindir." ilkesi benimsenmiştir.
C) Klasisizm ve romantizm akımlarının etkisinde kalınmıştır.
D) Tiyatro oyunları eğitim aracı olarak kullanılmıştır.
E) Şinasi, Namık Kemal ve Ziya Paşa bu dönemin öne çıkan sanatçılarındandır.

3. I. Vatan, özgürlük, adalet gibi kavramlar revaç bulmuştur.
II. Batılı anlamda tiyatro eserleri ve romanlar ilk defa bu dönemde yazılmıştır.
III. Bireye dair hayat kesitleri sanatın odağına yerleşmiştir.

Tanzimat edebiyatının birinci dönemi ile ilgili numaralanmış cümlelerden doğru olanın yanına (D), yanlış olanın yanına (Y) yazıldığında sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

	I	II	III
A)	(Y)	(D)	(D)
B)	(D)	(Y)	(Y)
C)	(Y)	(Y)	(D)
D)	(D)	(Y)	(D)
E)	(D)	(D)	(Y)

4. Hakir olduysa millet, şânına noksan gelir sanma
Yere düşmekle cevher sâkıt olmaz kadr ü kıymetten

Vücûdun kim hamîr-i mâyesi hâk-i vatandandır
Ne gam râh-ı vatanda hâk olursa cevr ü mihnetten

(hakir: aşağı görülen, şân: ün, noksan: eksik, sâkıt: değerini yitirmiş; hamîr: hamur, mâye: maya, hâk: toprak, râh: yol, cevr ü mihnet: eziyet ve sıkıntı)

Bu dizelerde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi yoktur?

A) Teşbih B) İrsalimesel C) Tenasüp D) Tariz E) Kinaye

5. Tanzimat sanatçıları özellikle divan edebiyatına karşı çıkarak pek çok alanda yenilikler getirmelerine rağmen bazı özellikleriyle eski edebiyatın devamı olmaktan kurtulamamışlardır. Bu durumda savundukları ile yaptıkları arasında birtakım çelişkiler ortaya çıkmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat sanatçılarının bahsedilen çelişkilerinden biridir?

A) Yönlerini Batı edebiyatına çevirmeleri
B) Sosyal fayda amacına yönelmeleri
C) Tercüme faaliyetlerine önem vermeleri
D) Gazetecilikle ilgilenmeleri
E) Aruz ölçüsünü kullanmaları

6. Aşağıdaki Tanzimat Dönemi sanatkârlarından hangisinin şiir türünde bir eseri yoktur?

A) Muallim Naci
B) Ahmet Mithat Efendi
C) Ziya Paşa
D) Şinasi
E) Recaizade Mahmut Ekrem

MEB 2018 - 2019 • Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü

7. Tanzimat I. ve II. Dönem şiiri ile ilgili aşağıdaki karşılaştırmalardan hangisi yanlıştır?

A) Birinci dönem şiiri daha toplumcu, halkçı bir karaktere sahiptir.

B) Birinci dönemin şiir dili fayda prensibinin etkisiyle ikinci döneme göre daha sadedir.

C) Birinci dönemde aruz ölçüsüne bağlı kalınmışken ikinci dönemde daha çok hece ölçüsü tercih edilmiştir.

D) Birinci dönemde hürriyet, eşitlik gibi kavramlar ön planda iken ikinci dönemde aşk, doğa ve bireysel duygular revaç bulmuştur.

E) İkinci dönemde birinci döneme göre realizmin etkisi daha belirgindir.

8. Bu ayrılık bana yaman geldi pek,
Ruhum hasta, kırık kolum kanadım.
Ya gel bana ya oraya beni çek,
Gözüm nuru oğulcuğum, Nijad'ım!

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Ulama yapmaya uygun bir sözcük dizisi yoktur.

B) Toplumcu bir anlayışla yazılmıştır.

C) Hâkim duygu hüzündür.

D) Tam uyak ve ek hâlinde redif kullanılmıştır.

E) Sade ve akıcı bir dili vardır.

9. 1868'de Hürriyet gazetesinde yayımlanan - - - - başlıklı yazıya göre şiir her toplumda görülen doğal bir sanat olup bütün uluslar kendi özelliklerini yansıtan şiirlere sahiptir. Divan edebiyatı ise Osmanlı şairlerinin Arapları ve İranlıları taklit etmeleriyle ortaya çıkmış melez bir yapıdır. Türk edebiyatını temsil edebilecek asli ürünler, divan edebiyatı şairlerinin beğenmediği halk türkülerinde, âşıklar arasında söylenen "deyiş", "üçleme" ve "kayabaşı"larda aranmalıdır.

Bu parçadaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Şiir ve İnşa
B) Takip
C) Mukaddime-i Celâl
D) Demdeme
E) Zafernâme

10. Tanzimat Edebiyatı ikinci döneminde, kırka yakın eseriyle en üretken, en yenilikçi kalemlerinden olan ve "şair-i azam" unvanıyla anılan - - - - bu özellikleriyle modern edebiyatımızın kurucularındandır. Türlü elçiliklerde görev almasının etkisiyle hem Doğu hem Batı kültürüne hâkimdir. "Sahra" adlı ilk kitabından itibaren Türk şiirine yeni bir yön vermiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki isimlerden hangisi getirilmelidir?

A) Recaizade Mahmut Ekrem

B) Şemsettin Sami

C) Samipaşazade Sezai

D) Nabizade Nazım

E) Abdülhak Hamit Tarhan

11. Ta'lîm-i Edebiyat'ı her gün okuyorum. Bana senin makalen değil, hayalin bile bir ders-i edebdir. Yazdığın şeylerden istifade ettiğim gibi seni düşünmekten de müstefid olurum çünkü memleketimizde benim istidadımı bi-hakkın takdir edenlerin -ikincisi diyemem- birincilerindensin. Aile-i edebiyat içinde bir yetim olduğum hâlde Kemal ile sen bana peder, birader oldunuz. Seni daha öğrenmediğime nasıl hükmedersin, bilemem.

Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Bir mektuptan alınmıştır.

B) Muhataba olan sevgi ve hürmet dile getirilmektedir.

C) Söz oyununa başvurulmuştur.

D) Muallim Naci'ye yazılmıştır.

E) Bir değerlendirme yapılmıştır.

12. Yâ Rabb, nedir bu keşmekeş-i derd-i ihtiyâc

İnsanın ihtiyâcı ki bir lokma nânedir

(keşmekeş-i derd-i ihtiyâc: ihtiyaç derdi için çekişme, nân: ekmek)

Bu beyitle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Nida sanatına başvurulmuştur.

B) Yabancı kelimelere yer verilmiştir.

C) Toplumsal bir eleştri yapılmıştır.

D) Neden-sonuç ilgisi kurulmuştur.

E) Hikemî bir üslubu vardır.

